

Türkçe Dersine İlişkin Akademik Benlik Kavramı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Dersine İlişkin Akademik Benlik Kavramı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31896>

Özet

Türkçe Dersine İlişkin Akademik Benlik Kavramı Ölçeği, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik sahip oldukları benlik algıları ve yeterlilik inançları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2011 yılında Ö. Koç tarafından yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Bu ölçek, öğrencilerin akademik benlik kavramı yapısının ders bazında nasıl şekillendiğini ve bu kavramın akademik başarı üzerindeki etkisini incelemeyi hedeflemektedir. Ölçek çabası, yeni bir ölçüm aracı oluşturulması nedeniyle **Geliştirme** olarak sınıflandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akademik Benlik Kavramı, Türkçe Dersi, Öz-Yeterlilik, Başarı, İköğretim, Psikolojik Ölçek, Geliştirme, Psikometri.

Yazarlar

Koç, Ö.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim öğrencilerinin Türkçe dersine özgü akademik yeterlilik ve öz-değer algıları nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, öğrencilerin dil becerilerine (okuma, yazma, konuşma) yönelik kişisel inançları, ders başarıları ve motivasyon üzerindeki rolünü araştırmaya sunmak için tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle akademik öz-kavram alanı spesifik olarak vurgulamaktadır.

Bu aracın geliştirilmesi, Koç'un (2011) tez çalışmasında, öğrencilerin Türkçe dersindeki akademik benlik kavramlarının başarılarına etkisini derinlemesine inceleme ihtiyacından doğmuştur. Elde edilen veriler, eğitim stratejilerini ve rehberlik hizmetlerini öğrencilerin algıladığı yeterlilik düzeyine göre optimize etmek için kritik bilgiler sağlamaya amaçlanmaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel yapılardan biri olan **Akademik Benlik Kavramı** (Academic Self-Concept) yapısının ölçmektedir. Akademik benlik kavramı, bireyin öğrenme ortamında kendi yetenekleri ve yeterlilikleri hakkındaki bilişsel değerlendirmelerini ve duygusal tepkilerini içeren çok boyutlu bir yapıdır. Bu ölçek, genel akademik benlikten ziyade, spesifik olarak Türkçe dersi alanına odaklanarak, alan-özü benlik kavramını hedeflemektedir.

Ölçülen yapı, genellikle öğrencilerin Türkçe dersinde başarıları olma beklentilerini, ders

materyallerini anlama kapasitelerine olan inançları ve bu derse karşı duydukları özgüveni içerir. Bu yapı, öğrenme motivasyonu ve akademik performansın güçlü bir öngörücüsü olarak kabul edilmektedir.

Geçerlik

Sağlanan kaynak bilgisi, ölçeğin geçerliliğine dair spesifik istatistiksel veriler (kapsam geçerliliği, yapı geçerliliği, ölçüt bağımlı geçerlik vb.) sunmamaktadır. Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen her ölçekte olduğu gibi, Koç (2011) çalışmasında muhtemelen uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmış ve yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Detaylı geçerlik analiz sonuçları için orijinal teze başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin spesifik istatistiksel katsayılar (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, test-tekrar test güvenilirliği) kaynakta belirtilmemiştir. Bir ölçek geliştirme çalışmasında, iç tutarlılığın (genellikle 0.70 ve üzeri) ve testin zamana karşı kararlılığının incelenmesi temel psikometri gerekliliklerindedir. Güvenirlik değerlerinin ayrıntıları, ölçeğin geliştirildiği Koç (2011) başlıklı tezde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Türkçe Dersine İlişkin Akademik Benlik Kavramı Ölçeği, geliştirme aşamasında muhtemelen **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** yöntemine tabi tutulmuştur. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin altında yatan temel boyutları (faktörleri) ortaya çıkarmak için kullanılmıştır. Akademik benlik kavramı genellikle çok boyutlu bir yapı olduğundan, ölçeğin okuma, yazma veya genel dil yeterliliği gibi alt faktörlere ayrılıp ayrılmadığı faktör analizi sonuçlarıyla belirlenmiştir. Yapının netleştirilmesinin ardından, ölçeğin dorusal yapısının uygunluğunu test etmek için **Doğrusal Faktör Analizi (DFA)** de kullanılmış olabilir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü:

Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format:

Derecelendirme ölçeği formatında (Likert tipi veya benzeri) maddelerden oluşmaktadır. Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Öğrenciler

Yaş Grubu:

İlköğretim öğrencileri (Genellikle 8-12 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları:

İlköğretim kademesindeki öğrenciler. Popülasyon detayları ve örneklem büyüklüğü, Koç (2011) tarafından yazılan yüksek lisans tezi çalışmasında detaylıca açıklanmıştır.

Test Metodolojisi:

Öz-bildirim temelli psikometrik ölçüm.

Anahtar Kelimeler

Akademik Başarı, Öz-Yeterlik, Akademik Benlik Kavramı, Türkçe Dersi, Psikometri, Psikolojik Ölçme, Okul Psikolojisi.

Yazarlar**Yazar ORCID Tanıtıcıları:**

Satılan kaynakta mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri:

Satılan kaynakta mevcut değildir.

Yayın Adresi:

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir (2011 tez dönemindeki bağlantı).

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçek, Ö. Koç'un 2011 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için izinler, tezin yazarı ve Dokuz Eylül Üniversitesi'ne aittir. Akademik ve

araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir.

Test Yılı: 2011

Ek olarak, ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

turkce-dersine-iliskin-akademik-benlik-kavrami-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçeğin referansı, Koç'un yüksek lisans tezidir:

Koç, Ö. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin Türkçe dersindeki akademik benlik kavramlarının başarılarına etkisinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerindeki bağlantısı aşağıdadır:

tez.yok.gov.tr

Türkçe Dersine İlişkin Akademik Benlik Kavramı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan orijinal kaynaktan mevcut değildir ve bu nedenle burada listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezi kaynağının incelenmesi gerekmektedir.